Carl Gustav Jung interviu

REP : Trebuia sa mergeti la biserica?
JUNG: Era normal. Toata lumea se ducea duminica la biserica.
REP : Si credeati in Dumnezeu ?
JUNG: O, da.
REP : Credeti si astazi in Dumnezeu ?
JUNG: Astazi ? ... Raspunsul este dificil. Astazi stiu. Nu mai am nevoie sa cred. Stiu ... Vedeti, termenul de credinta este dificil pentru mine. Eu nu cred. Trebuie sa am un motiv pentru a admite o ipoteza anume. Fie cunosc un lucru, si atunci il cunosc, nu am nevoie sa cred asta. Nu-mi permit, de exemplu, sa cred in ceva in mod gratuit. Nu pot sa fac asa ceva. Fie, daca exista suficiente motive pentru o anumita ipoteza, o voi accepta, in mod evident. Voi spune: "am avea de luat in consideratie cutare sau cutare posibilitati" ... intelegeti?

Domeniul spiritual, religios, este un domeniu unde, pana nu demult, predomina principiul "crede si nu cerceta". Intr-adevar, nu poti sa cercetezi ceva in mod riguros fara a dispune de probe palpabile. C.G.J. comenteaza astfel: "omul este incapabil sa defineasca o fiinta "divina"; atunci cand cu toate limitarile noastre intelectuale numim "divin " ceva, noi i-am dat pur si simplu un nume care se poate baza pe o credinta, dar niciodata pe o proba reala" (3).

C.G.J s-a declarat un empirist, un om care pune sub securea experientei stiintifice reflectiile din domeniul psihologic. Sub aceasta consideratie el s-a dedicat studiului fenomenelor, al experientelor religioase individuale, care, in cea mai mare parte, au un continut independent de dogmatica si conditionarile confesiunii din care face parte individul. El recunoaste ca "psihologul nu are voie sa ia in considerare pretentia fiecarei credinte de a fi unicul si eternul adevar" (1). Conditiile in care studiaza problematica experientelor religioase este domeniul vast al psihicului uman.

C.G.J. ironizeaza medicina vremii sale conform careia "ori corpul e bolnav, ori pacientul n-are nimic"(1), ignorand cu desavarsire simptomele de natura psihica. A gasit multe cazuri de boli (febra histerica, psoriazis, distensie a colonului, etc.) care au fost vindecate doar prin rezolvarea conflictelor psihice asociate.

Tot ca un efect al psihicului este si lumea ideilor si a imaginatiei. Astfel conceptia fascistilor despre evrei a dus aproape la exterminarea acestui popor. Concluzia sa este ca "tulburarile psihice sunt mult mai periculoase decat epidemiile si cutremurele de pamant"(1).

Exista o teama reala de inconstient, de fortele psihice negative care se pot dezlantui oricand in noi sau in ceilalti provocate de un eveniment banal. O faptura blanda si rationala poate cadea brusc prada unui acces de furie, manie, violenta oarba, necontrolata. Foarte putini oameni, precum sfintii, sunt mai presus sau lupta din greu pentru a invinge tentatiile interioare. Socrate a spus, sau putem zice ca a recomandat, ca metoda de prevenire a unor astfel de situatii, "cunoastete pe tine insuti". C.G.Y. spune ca "suntem inclinati sa dam vina pe circumstante exterioare, dar nimic n-ar putea exploda in noi, daca nu s-ar fi aflat deja in noi" (1).

Prin studiul nevrozelor C.G.J. a observat ca exista complexe psihice care poseda pacientii, facandu-i victime lipsite de aparare, in ciuda inteligentei si a culturii lor; afirma ca "dezvoltarea prodigioasa a stiintei si tehnicii(inteligenta si cultura) este compensata, pe de alta parte, printr-o lipsa inspaimantatoare de intelepciune si introspectie "(1).

In felul acesta se poate explica destul de bine de ce, in ziua de azi, majoritatea oamenilor evita sa discute despre moralite si Dumnezeu in mod deschis, fiind considerat mai mult ceva tabu, de neatins. Exista teama inconstienta de a nu intra in conflict cu ideea de care este stapanit interlocutorul; istoria este plina de violenta gratuita generata de conflictele de idei din domeniul religios. Se prefera discutii generale si superficiale despre fotbal, despre vicii comune (sexualitate, alcool, masini, etc.) acceptate de toate partile si care nu genereaza un conflict. Cand, din cand in cand, cineva se opune acestor vicii, pe baza unor principii, este exclus intr-un mod automat din "gasca", ca o persoana care a incalcat tabu-ul si a intrat in zona periculoasa a conflictelor morale. Aparenta superficialitate din ziua de azi poate fi privita ca o adevarata intelepciune deoarece prin evitarea discutiilor "serioase" se evita conflictele sangeroase de idei.

Pe de alta parte datorita identificarii false pe care oamenii o au cu viciile lor, simplul fapt de a declara ca te opui intr-un fel sau altul, direct sau indirect, acelui viciu trezeste el insusi accese de agresivitate gratuita deoarece viciosul se simte amenintat, atacat in camunflajul fals pe care si la creat in societate transformandu-si defectul in virtute personala. Nimeni nu vrea sa fie desconspirat ca un las care nu-si infrunta demonii interiori. De fapt automultumirea lor este in termeni psihologici o "refulare", o amanare a luptei care, in caz de victorie se soldeaza cu o "reprimare" a cauzei, a radacinii problemei.

Desigur ca a face o observatie cuiva si a-i atrage atentia asupra unui defect pe care-l are nu este intotdeauna un lucru pozitiv. Ceea ce uita judecatorii este ca nu ofera in acelasi timp persoanei vizate si o solutie viabila pentru problema cu care se confrunta. Doar a spune simplu "Tu ai o problema" nu inseamna ca respectivul si-a rezolvat problema. Culpabilizand pe cineva, criticand pe cineva orbeste, fara discernamant, raul provocat este mult mai mare decat efectul

dorit. Uneori solutia se lasa mult asteptata deoarece conditionarile sociale ascund vederea ei. In biblie se spune clar "de ce vezi tu paiul din ochiul fratelui tau si nu te uiti la barna din ochiul tau ?". C.G.J., denumind barna "umbra" ajunge la concluzia ca oamenii isi proiecteaza propriile umbre aupra celorlalti. Un om care gaseste in sine insusi taria de a-si retrage proiectiile asupra celorlalti, nejudecandu-i, se va regasi in "casa reflectiei asupra lui insusi, a reculegerii interioare"(1). Un astfel de om stie ca "orice e stramb in lume e stramb in el insusi, si daca acum invata sa se descurce cu umbra lui, atunci a facut ceva efectiv pentru lume"(1).

Pentru cazurile de nevroza, de irational, C.G.Y. a inteles, din experienta practica ca este gresit sa le spuna pacientilor ca sunt stapaniti de ceva la a carei origine se afla chiar ei, ca creatori directi. O astfel de identificare poate suprima spiritul de lupta, de impotrivire si duce la demoralizare. Solutia adoptata de C.G.Y. este interpretarea unui complex psihic care duce la nevroza ca o putere autonoma care se opune personalitatii constiente. Ne putem intreba cum se poate vindeca un betiv, un fumator sau un drogat daca afirma tot timpul "eu sunt betiv, drogat, fumator, ..." ?. In momentul in care victima nu-si recunoaste defectul ci se identifica cu el, si-l atribuie, cum poate sa scape ? Spunand "Eu sunt betiv" in loc sa spuna "Eu sunt stapanit de viciul betiei" nu se inlantuie si mai mult ?. Un viciu trebuie privit ca ca un corp strain. In Sahaja Yoga se afirma "Eu sunt Spiritul" identificand prin Spirit acea esenta ultima din noi care nu poate fi murdarita, pangarita de faptele si gandurile noastre (2). Prin acest concept un betiv va spune "Eu nu sunt un betiv, eu sunt mai mult, eu sunt esenta" si va putea sa vada, ca un martor, viciul care-l poseda si va putea gasi solutia in sine pentru a scapa de acesta. Sentimentul de vinovatie apare cand subiectul se simte dezarmat si fara solutii. Oamenii obisnuiesc sa spuna, in fata esecului de moment, "Da, eu sunt atat de vinovat si de deprimat", demoralizanduse. Solutia oferita de doamna Shri Mataji este de a afirma cu toata convingerea "Eu nu sunt vinovat" (2). Aceasta autosugestie are darul de a trezi subiectul din complacere si din autocompatimire si de a furniza dinamismul necesar pentru a se scutura de sub jugul autoidentificarii cu viciul si cautarii de solutii pentru a inlatura corpul strain. Aceasta stare vindecatoare este denumita de C.G.J. "constiinta incarcata": "daca ai facut ceva care iti este inexplicabil, si daca te intrebi ce te-a putut impinge la aceasta, ai nevoie de imboldul constiintei incarcate si de capacitatea de discernamant corespunzatoare acesteia ca sa descoperi mobilul propriului tau comportament"(1).

. Pentru tratarea nevrozelor C.G.J. a folosit metoda interpretarii visurilor pacientilor sai pentru a ajunge la continuturile inconstiente, considerand ca "visurile oglindesc tocmai procesele subterane ale psihicului" si astfel "se ajunge la radacina maladiei"(1). Jung considera ca exista un inconstient personal si un inconstient colectiv. Inconstientul personal este format in principal din toate impresiile si energiile pe care ego-ul personal nu a dorit sa le mentina in lumina constiintei. Inconstientul colectiv este partea inconstienta a psihicului pe care fiecare individ il imparte cu intreaga umanitate (3). Tocmai prin interpretarea visurilor se da o dovada palpabila a existentei inconstientului personal si inconstientului colectiv.

Prin interpretarea viselor el a descoperit o tendinta religioasa inconstienta, care se manifesta in mod similar, dupa un tipar, arhetip, in mod colectiv, ca o ereditate a spiritului uman. Un astfel de exemplu de arhetip este simbolul cuaternitatii(cifra 4) ca motiv religios inconstient intalnit in visuri. Prin analogie se stie ca atomul de carbon, care este la baza vietii, are 4 valente; in traditia indiana simbolul divinitatii este o zvastica cu 4 brate, orientate in sensul acelor de ceas, asezata pe orizontala; crucea crestina are 4 brate si chakra Mooladhara, corespunzatoare plexului pelvic, suportul energiei imaculate Kundalini, are 4 petale. Intrebandu-i pe subiecti cum interpreteaza simbolul cuaternitatii din visele lor acestia au marturisit ca-l simt ca "pe ceva din ei insisi". Ca urmare a acestor observatii metodice C.G.J. concluzioneaza "o orbire sistematica este pur si simplu efectul prejudecatii ca divinitatea s-ar afla in afara omului"; astfel simbolistica spontana produsa inconstient in visurile oamenilor arata fara echivoc prezenta unui Dumnezeu interior, manifestanduse in creatia sa. Atunci cand Moise a coborat de pe muntele Sinai si a spart tablele de legi acestea au ramas pentru eternitate inscrise in noi insine.

Greseala culturii materialiste din ziua de azi este aceea ca, negasinduse Tronul lui Dumnezeu in lumea fizica, printre sistemele galactice, toate proiectiile mentale, eronate, despre divinitate ale celor vechi au fost infirmate si s-a ajuns la un "ateism stiintific". Avand in minte mesajul biblic "Caci Imparatia Lui Dumnezeu este inlauntrul vostru" ni se va parea plauzibil rezultatul bazat pe experienta stiintiifica a acestui parinte al psihologiei moderne. Concluzia sa este ca "adevarata istorie a spiritului nu este conservata in carti savante, ci in organismul psihic viu al fiecaruia" si ca "experienta individuala, tocmai in saracia ei, este viata imediata; ea este sangele rosu si cald care pulseaza astazi; pentru un cautator al adevarului, ea este mai convingatoare decat cea mai buna traditie"(1).

Esenta, adevaratul mesaj al lui Jung este acela al comuniunii dintre OM si Dumnezeu. Preotii au incercat sa-si atribuie autoritatea de a spune ce este si ce nu este inspiratie divina impunand niste norme ciudate. Ceea ce provine din strafundurile constiintei umane, constiinta noastra, vocea noastra interioara este cu adevarat Guru-ul nostru interior. Daca nu este vocea Divinului care-si indruma cautatorii atunci nu stiu ce e! Jung, in cartea pe care am citat-o, are pacienti care sufera de nevroza cand se opun constiintei lor interioare. Ghidul lor le da solutia dar capacitatea lor limitata, mentala ii impiedica sa constientizeze. Simtim ca trebuie sa facem ceva intr-un fel, vocea interioara ne spune categoric acest lucru, dar conditionarile noastre, obiceiurile, blocajele date de anumite norme sociale, proasta educatie, frica ne impiedica sa ne desprindem si sa ne abandonam. Unii au visele, altii primesc aceste indrumari ale vocii interioare sub forma unor idei care ii inspira. Sensibilitatea noastra insa, transparenta si sinceritatea noastra este ceea care ne permite sa constientizam mai mult sau mai putin aceasta voce interioara, maestrul nostru, constiinta interioara. Daca noi avem tot timpul idei fixe, stereotipe, "norme sociale" care sa ne faca sa avem succes, dorinte de grandoare si alte asemenea atunci refuzam instinctiv orice idee revolutionara care ne-ar putea schimba de la radacina, ne-ar innoi; refuzam orice ne poate lua masca falsa cu

care ne identificam. Ne refuzam pe noi insine si intoarcem spatele vocii interioare care se opune drumului gresit.

Bibliografie

(1) C.G. Jung - "Imaginea omului si imaginea lui Dumnezeu", editura Teora
(2) Shri Mataji Nirmala Devi - discursuri, texte sahaja yoga
(3) Jose Antonio Salgado -"Sahaja Yoga - o abordare jung-iana"
Biblia, Noul Testament